

När människor på inrådan av myndigheterna reducerar sin konsumtion till strömmad musik, film och livsmedel sätter detta en farlig boll i rullning, skriver Magnus Henrekson och Tommy Furland. Bilden visar en uteservering i Linköping i slutet av mars.

SAMHÄLLE | CORONA

Så kan krisande företag räddas

AV MAGNUS HENREKSON OCH TOMMY FURLAND • 2 APRIL 2020

Regeringen har under de senaste veckorna lagt fram flera krispaket för att mildra de ekonomiska följderna som uppstått i kölvattnet av covid-19-pandemin. Magnus Henrekson och Tommy Furland menar att det krävs mer. Lån är inte tillräckligt. För att undvika systemkollaps skulle statliga bidrag som betalas ut via företagets skattekonton kunna vara lösningen.

I första hand tjänstesektorn har under de senaste veckorna fått se all planerad försäljning för det kommande halvåret försvinna. Samtidigt har i ett slag även större delen av deras nuvarande försäljning gått upp i rök.

Det räcker inte

Det visar sig att en typisk restaurang som med en omsättning på en miljon kronor tidigare gjorde en vinst på 50 000 kronor per månad nu gör en förlust på 300 000 kronor när 90 procent av omsättningen faller bort. För företag innebär normalt en förlust att motsvarande summa försvinner från verksamheten. Restaurangen i exemplet kan dock finansiera verksamheten i upp till en månad om möjligheten att få anstånd med att betala skatt (en av regeringens krisåtgärder) används fullt ut.¹

Ett lån från Almi kan skapa ytterligare respit, men även detta är fortfarande ett lån.

Detsamma om det kommer från bankerna men med statliga lånegarantier i ryggen. Ett lån tillför pengar men påverkar inte förlusten. En ytterligare dimension är att det kommer att ta månader för bankerna och Almi att ens finna vägar att praktiskt hantera nya låneansökningar. Almi utbetalade senaste kvartalet färre än 1 000 lån och är överbelastade.² Det är en gåta hur de ska kunna skala upp till 100 000 lån när deras kreditadministration redan idag är överbelastad.

Finns det något alternativ till regeringens förslag?

Moderaterna har föreslagit preferensaktier. En statlig fond skulle investera i sådana aktier utan rösträtt men med företräde till utdelning. Men vem ska snabbtutbilda småföretagare om detta? Och vem ska besluta och administrera dessa investeringar?

Därför behövs stödet

När människor på inrådan av myndigheterna reducerar sin konsumtion till strömmad musik, film och livsmedel sätter detta en farlig boll i rullning. Vi riskerar att hamna i en nedåtgående spiral som är svår att bryta.

I dagsläget rör sig allt fler företag i hög hastighet mot avgrunden, och det är inte tillräckligt med stödåtgärder som sänker hastigheten. Politikerna måste gå före för att skapa en förväntan hos företagen att det här kommer att lösa sig, att de företag som är livskraftiga kommer att överleva. Den nedåtgående spiralen måste brytas och det kan man i dagsläget enklast åstadkomma genom att staten under en period står för en stor del av de intäkter som företagen inte längre får in från sina kunder. Det handlar bland annat om permitteringslöner, men även om bidrag som kan liknas vid företagets avbrottsförsäkringar. Bidrag som betalas ut via företagets skattekonton skulle kunna vara nyckeln till den snabbhet som krävs för att undvika en systemkollaps.

Alla företag har skattekonto

Alla företag har ett skattekonto⁴ och skattekontot används redan idag för utbetalning av exempelvis lönebidrag. Skattekontot kan användas för att distribuera ersättningar till företag som drabbats ekonomiskt av coronakrisen. Storleken på ersättningarna bör beräknas enligt

I KORTHET

Främst tjänstesektorn har under coronakrisen förlorat försäljning.

Regeringens krispaket och lån till företag räcker inte. Och hur ska Almi kunna skala upp till 100 000 lån när de redan idag är överbelastade.

Den nedåtgående spiralen kan brytas genom att staten under en period står för en stor del av de intäkter som företagen förlorat.

Skattekontot kan användas för att distribuera ersättningar till företag.

Förslaget kan genomföras snabbt med hjälp av företagets bokföringssystem och den metod försäkringsbolagen använder för avbrottsförsäkringar.

försäkringsbolagens standardiserade mall för ersättningar från avbrottsförsäkringar. En avbrottsförsäkring ger ersättning vid vissa förutsägbara typer av avbrott i exempelvis produktion eller försäljning. Det innebär att beloppen automatiskt anpassas för varje företag och dessas fasta kostnader som inte kompenseras av andra åtgärder i krispaketet. Det betyder även att företagen tillförs de belopp som skulle ha utbetalats från deras företagsförsäkringar om dessa gällt i den nuvarande situationen. Det krävs en faktisk skada på saker eller på företagets lokaler för att en avbrottsförsäkring ska gälla.

Då coronakrisen nu pågått en tid och kan förväntas pågå under ytterligare en period blir det möjligt att utläsa ur företagets bokföring hur stort intäktsbortfall i kronor som coronakrisen förorsakat. När krisen är över och ekonomin återgått till ett normalläge ska varje företag som mottagit bidrag enligt detta system göra en särskild "coronadeklaration", där det slutgiltiga beloppet fastställs och ut-/inbetalas via skattekontot.

Kan genomföras snabbt

Förslaget kan genomföras snabbt och går enkelt att automatisera med stöd av information från företagets bokföringssystem och med hjälp av den metod som försäkringsbolagen redan använder för att räkna ut ersättningar från avbrottsförsäkringar. Vidare blir bidraget en övrig rörelseintäkt som minskar förlusten och belastningen på det egna kapitalet. Ett viktigt villkor som godkänns vid ansökan om bidraget är att företaget inte beviljar några aktieutdelningar inom en viss period, förslagsvis för inkomståret 2020. Vilket är rimligt med tanke på att det är skattepengar som man tilldelas. Om företag som fått bidrag ändå skulle göra det omvandlas bidragsbeloppet till en skuld.

Något förbud mot överuttag av löner behövs däremot inte i denna försäkringsmodell, eftersom skattesystemet redan idag skapar incitament (högre skatt på lön än på aktieutdelning) för företagare att hålla nere lönen och hålla uppe utdelningar. För att skapa ytterligare incitament till att driva företaget vidare under och efter krisen bör bidraget inte reducera det så kallade lönebaserade utrymmet som ligger till grund för lågbeskattade aktieutdelningar.

Det är fullt möjligt att undanta vissa företag från systemet. Det är exempelvis enkelt att utesluta företag som har skatteskulder, är alldeles nybildade eller har andra egenskaper som gör att de bör uteslutas. Ett kriterium kan vara att begränsa systemet till viss storlek på företaget.

Systemet med staten som försäkringsbolag fungerar även inom koncerner. Mängder av företag har organisatoriskt delat upp verksamheten i olika bolag, och det blir alltid komplicerat med takregler inom koncernen. Takregler finns i många av de andra delarna av krispaketet och vad som nu behövs är enkla regler som underlättar för företag som snabbt behöver reda pengar för att överleva.

Verksamhet som betalar för vården

Avslutningsvis finns det i dessa coronatider skäl att påminna om att den svenska vården i allt väsentligt är skattefinansierad. Skatteintäkterna kommer från den privata sektorn i form av skatter och sociala avgifter på i genomsnitt 50 procent av lönekostnaden och i form av bolagsskatt på företagets vinster och moms på det som konsumeras.

Med andra ord: om företagssektorn hamnar i kris och antalet riktiga jobb i näringslivet blir lägre så kommer även vården så småningom att få mindre resurser.

Författarna till denna text har för Entreprenörskapsforum skrivit ett förslag om statliga bidrag via företagets skattekonton.

Magnus Henrekson är professor i nationalekonomi och vd för Institutet för Näringslivsforskning (IFN). Till 2009 var han innehavare av Jacob Wallenbergs forskningsprofessur vid Handelshögskolan i Stockholm. Han forskar främst om institutioners betydelse och entreprenörskapets ekonomi.

Tommy Furland är auktoriserad revisor, Furlands Revisionsbyrå AB.

Till Dig som följer Kvartal

Kvartal är Sveriges minsta mediehus. Allt vårt material finns på webben och är gratis att ta del av.

Vi är beroende av Ditt förtroende.

Redaktionens arbete finansieras genom donationer från våra läsare, lyssnare och tittare. Vårt löfte till publiken är att erbjuda Sveriges ledande plattform för vuxen samhällsdebatt och kvalificerad analys.

Du kan bidra till Kvartals arbete.

Bidrag tas tacksamt emot på:

Swish, nr: 1234996484,
eller via QR-koden till höger.
Bankgiro 580-9801 till Insamlingsstiftelsen Kvartal.
IBAN: SE82 1200 0000 0133 9015 5325
BIC/SWIFT: DABASESX

Vill du stödja oss löpande, lägg upp en stående överföring till konto 1339-0155325, Danske Bank.

Tack för Ditt stöd till fri journalistik.

Noter

1, <https://entreprenorskapsforum.se/2020/03/31/coronakrisen-lat-staten-agera-avbrottsforsakring-via-skattekontot/>

2, <https://www.almi.se/globalassets/almi/om-almi/finansuell-information/delarsrapporter/bokslutskommunike-2019-final-003.pdf>

3, <https://moderaterna.se/slopa-arbetsgivaravgiften-radda-jobben>

4, <https://skatteverket.se/foretagochorganisationer/sjalvservice/svarpavanligafragor/skattekontomomsocarbetsgivardeklarationer.4.18e1b10334ebe8bc80005694.html>